

*Postai liberalizáció
szakszervezeti tapasztalatok
2011. szeptember 29.*

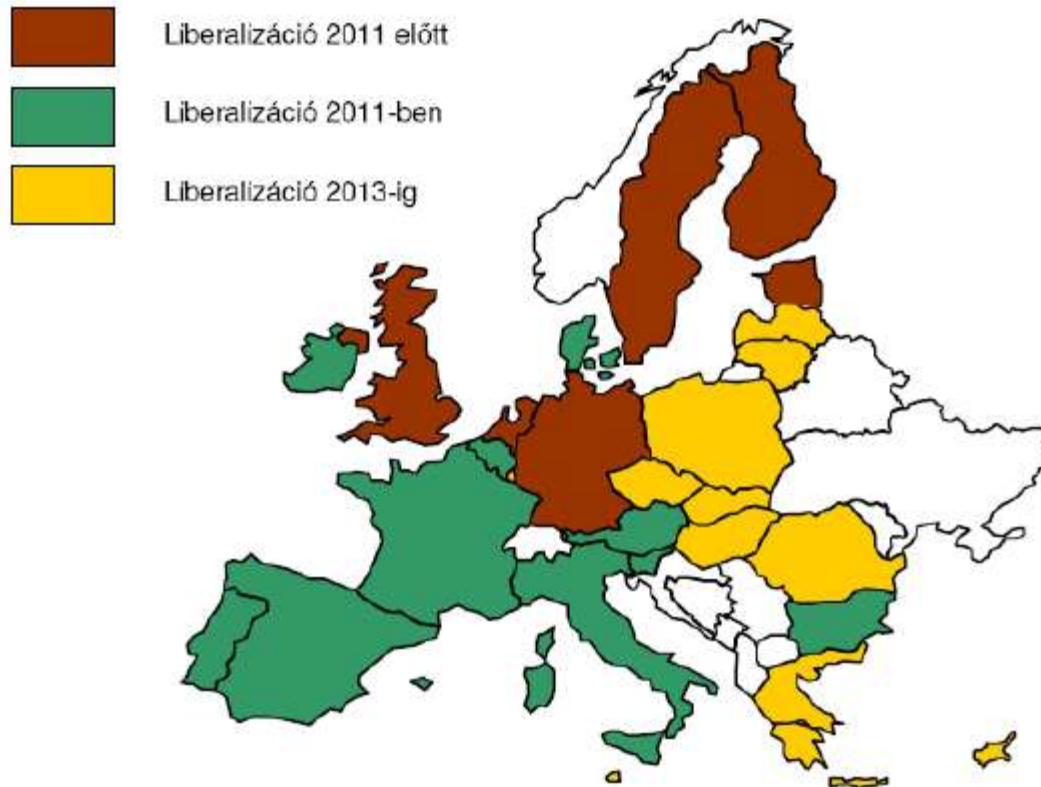
*Választmány
dr. Berta Gyula*

3. postai irányelv (2008/6/EK)

- Az EU egyik legfontosabb célkitűzése az egységes belső piac megteremtése (nemzeti monopóliumok megszüntetése)
- Az EU parlament 2008-ban fogadta el a 3. postai irányelvet. 2010. december 31-éig a tagállamoknak meg kell nyitni postai piacaikat a verseny előtt és az irányelv előírásait a nemzeti jogszabályokba átültetni.
- Ezen kötelezettség alól 10 ország felmentést kapott 2012. december 31-éig.

Liberalizáció az EU tagországokban

Piacnyitás időpontjai az EU tagországaiban

Tagállam	Piacnyitás
Finnország	1991
Svédország	1992
Egyesült Királyság	2006
Németország	2008
Hollandia	2009
Észtország	2009
Ausztria	2011
Belgium	2011
Bulgária	2011
Dánia	2011
Franciaország	2011
Irország	2011
Olaszország	2011
Portugália	2011
Spanyolország	2011
Szlovénia	2011
Ciprus	2013
Csehország	2013
Görögország	2013
Lettország	2013
Litvánia	2013
Luxemburg	2013
Magyarország	2013
Málta	2013
Lengyelország	2013
Románia	2013
Szlovákia	2013

3. irányelv fontosabb előírásai

- Egyetemes szolgáltatási kötelezettség biztosítása a hét 5 munkanapján, napi 1 postaláda ürítés és napi 1 kézbesítés az ország egész területén (minimum)
- Mindenki számára elérhető és megfizethető legyen, a díjat a költségekhez kell igazítani
- Megszűnik a fenntartott szolgáltatások köre – finanszírozási kérdések
- Finanszírozási megoldások: kompenzációs alap, közszolgáltatási szerződés, állami alap

3. irányelv fontosabb előírásai

- Az egyetemes szolgáltató megjelölése tagállami hatáskör, az egyetemes szolgáltató nem fizet a kompenzációs alapba.
- A postai piac szereplői hozzáférhetnek az egyetemes szolgáltató hálózatához, jogszabály vagy a felek megállapodása alapján.
- Nemzeti Szabályozó Hatóság szerepének erősítése a postai piac működésére.
- Az irányelv a postai piacok méretének növekedésével számol, ami hozzájárul a minőségi foglalkoztatás fenntartásához.
- A postai piac megnyitásának előkészítésekor figyelembe kell venni társadalmi szempontokat is (irányelv 16. pont)
- A tagállamok megjeleníthetnek munkafeltételeket az engedélyezési eljárásaikban (irányelv 53. pont)

Hazai jogi szabályozás és a piac nyitás előkészítése

- Postáról szóló 2003. évi CI. törvény
- 79/2004. Kormány rendelet
- Figyelemmel a 2013. évi piacnyitásra, tanácsadói javaslat az új kormányzati posta stratégiára.
- Új postatörvény előkészítése, közigazgatási egyeztetés a tervezet elfogadása 2012. év első felében várható.
- Az MP Zrt. részt vesz az NFM által létrehozott postai bizottság munkájában, illetve belső munkacsoport működik a szakmai vélemény kialakítására.
- PÉT 2011.06.06 ülésén dr. Puskás Margit adott tájékoztatót a szabályozási folyamatokról. PSZ írásban jutatta el véleményét az ügyben.

Magyar Posta törekvése

- Életképes, versenyképes és meghatározó piaci szereplő maradjon a 2013-as piacnyitás után is.
- Jelenlegi helyzet: a postatörvény alapján az MP a kijelölt egyetemes szolgáltató. Az egyetemes szolgáltatások megfelelő ellátását pénzügyi szempontból a fenntartott szolgáltatásokból származó bevételek segítik. Fenntartott szolgáltatások: max. 50 gramm bel és külföldi levelek, hivatalos iratok, címzett reklámküldemények. (monopol helyzet)
- Konkurencia jelenlétéből fakadó veszélyek: kedvezőbb ajánlatot tesznek a versenytársak.
- Saját kézbesítés – nem minősül postai szolgáltatásnak

Szakszervezeti tapasztalatok

- UNI Posta & Logisztika kampánya 2006-2007. években az eredetileg 2009. évre tervezett postai piacnyitás elhalasztása érdekében.
- Események: 2007. május: demonstráció Berlin, 2007. június: EU tagországokban egyórás munkabeszüntetés.
Eredmény: az EU parlament 2009. helyett a 2011., illetve 2013. évi időpontokat fogadta el.
- Pénzügyi-gazdasági válság 2008-2009. – a piac nem képes önmagát szabályozni. Előtérbe kerülnek negatív hatások szociális dömping, szolgáltatások színvonalának romlása, romló munkakörülmények, munkahelyek megszűnése.

Szakszervezeti tapasztalatok Holland Posta (piacnyitás 2009)

1989 holland posta privatizációja

1994 tőzsdei bevezetés

1996 holland posta megvásárolja az ausztrál TNT logisztikai céget

2006 névváltoztatás TNT Post

2011 a társaság kettéválasztása TNT Express és PostNL

Hollandia 2009-ben megnyitja postai piacát a verseny előtt.

A posta vállalat 2005-2010 között 4000 teljes munkaidős munkahelyet szüntet meg, a részmunkaidős kézbesítők számát 5000 fővel növelte, a csomagkézbesítés 80%-át alvállalkozásba adta. A vállalat tervei szerint 2013-ban már nem lesz hagyományos postai munkahely csak részmunkaidős foglalkoztatás heti 25 órában. A postahivatalok száma 350-ről 8-ra csökken.

Szakszervezeti tapasztalatok Holland Posta

2009-es piacnyitás után erős verseny kezdődött a piaci szereplők között. Az új versenytársak üzleti modellje részmunkaidős vagy egyéni vállalkozói kézbesítés.

Árverseny: az új szolgáltatók az üzleti ügyfeleknek 0,15 cent árat ajánlanak, miközben 0,24 centes árra lenne szükség, hogy a kollektív szerződésben meghatározott béreket fizetni lehessen.

Verseny eredménye: holland posta létrehozza alacsony költségű kézbesítő cégét. (romló minőség és fizetések)

Szakszervezet törekvése: ágazati KSZ (mely a versenytársakra is érvényes) csökkentsék az egyéni vállalkozói foglalkoztatást a postai szektorban 20% alá.

Szakszervezeti tapasztalatok

- 2010-ben a TNT Post 25%-os bércsökkenésre vagy 7.000 munkahely megszüntetésére tett javaslatot. A szakszervezetek 7 napos sztrájkot hirdettek. Kompromisszumos eredményként csak 2600 munkahely szűnt meg.
- Szakszervezetek demonstrációt tartottak a holland parlament előtt, követelve a postai szabályozás megváltoztatását, a szociális dömping megakadályozását.
- Fontosnak tartják a szakszervezet jelenlétét az új piaci szereplőknél, e nélkül nincs érdekérvényesítés.
- A liberalizáció kellő előkészítés és megfelelő szociális szabályozás nélkül került végrehajtásra Hollandiában.

Szakszervezeti tapasztalatok Németország (piacnyitás 2008)

- A postai ágazatban a legnagyobb gond a szociális és bérömping kezelése.
- 2007. évben a postai munkáltatók és a szakszervezetek minimálbér megállapodást kötöttek a postai ágazatra, melyet az új piaci szereplők többsége nem fogadott el. A kormány jóváhagyta a megállapodást, amelyet bíróságon megtámadtak.
- Az új piaci szereplők nagy többségben részmunkaidőben foglalkoztatnak a minimálbér alatt munkavállalókat, gyakran munkanélküli segély folyósítása mellett (mini job)
- Gyakori a diákmunkások eseti alkalmazása

Szakszervezeti tapasztalatok Ausztria (piacnyitás 2011)

- A postai piac 2011-től került megnyitásra. A piacnyitást megelőzően került elfogadásra a postatörvény, amely foglalkoztatási és bérezési szempontokat is rögzít.
- E szerint új piaci szereplő postai koncessziót akkor kaphat – többek között – ha a munkavállalók alkalmazásakor betartja az Ausztriában érvényes, méltányos foglalkoztatási feltételeket, a megfelelő bérezést is beleértve. Azt tekinti méltányosnak, amely összhangban van a kollektív szerződésben rögzítettekkel. (osztrák postatörvény 27.§)
- A szabályozó hatóság visszavonja az engedélyt, ha a piaci szereplő megszegi a feltételeket. Erre még az elmúlt félévben nem került sor.

Szakszervezeti tapasztalatok Norvégia, Svájc

- E két ország nem tagja az Európai Uniónak, de társulási megállapodást kötött. Ennek értelmében átveszik az EU parlament által elfogadott irányelveket és saját jogrendjükbe építik.
- A norvég postásszakszervezet hosszú ideje folytatott kampányt a 3 postai irányelv norvég jogrendbe való átvétele ellen. A kampány eredményes volt, és ebben az évben a norvég kormány – első esetben – elutasította az irányelv alkalmazását.
- Svájcban a szakszervezet népszavazást kezdeményezett az irányelv átvétele ellen, így akadályozva meg a postai liberalizációt.

Köszönöm
a figyelmet!

